

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра медико-психологічних дисциплін

08-03-14М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до лабораторних робіт
із навчальної дисципліни
«Нетрадиційні засоби оздоровлення»
для здобувачів вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою спеціальності
227 «Фізична терапія, ерготерапія»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІ охорони здоров'я
Протокол № 01 від 03.09.2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до лабораторних робіт із навчальної дисципліни «Нетрадиційні засоби оздоровлення» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Григус І. М., Смольська Л. М. – Рівне : НУВГП, 2020. – 41 с.

Укладачі:

Григус І. М., доктор медичних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту охорони здоров'я;

Смольська Л. М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри медико-психологічних дисциплін.

Відповідальний за випуск: **Подолька П. С.**, кандидат медичних наук, в.о. завідувача кафедри медико-психологічних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності: **Нестерчук Н. Є.**, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри здоров'я людини і фізичної реабілітації.

© Григус І. М.,
Смольська Л. М., 2020
© НУВГП, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	7
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	8
Змістовий модуль 1	
Лабораторне заняття № 1. Поняття нетрадиційної медицини	8
Лабораторне заняття № 2. Гомеопатія	9
Лабораторне заняття № 3. Апітерапія	11
Лабораторне заняття № 4. Рефлексотерапія	13
Лабораторне заняття № 5. Сучасні рефлексодіагностичні методи (Фолля, Накатані, Акабане)	14
Лабораторне заняття № 6. Біоенерготерапія	16
Лабораторне заняття № 7. Біолокація і здоров'я	18
Лабораторне заняття № 8. Аутогенне тренування	20
Лабораторне заняття № 9. Кольоротерапія	21
Лабораторне заняття № 10. Пульсова діагностика	23
Змістовий модуль 2	
Лабораторне заняття № 1. Система здоров'я Ніші. Система Норбекова	25
Лабораторне заняття № 2. Рейкі – універсальна життєва енергія	26
Лабораторне заняття № 3. Іридодіагностика, її роль в профілактичній медицині	28
Лабораторне заняття № 4. Су-Джок терапія	30
Лабораторне заняття № 5. Біоритмологія	31
Лабораторне заняття № 6. Медична астрологія та астроанатомія	33
Лабораторне заняття № 7. Лінгводіагностика. Очищення організму	34
Лабораторне заняття № 8. Ароматерапія	36
РОЗДІЛ 3. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	38
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	40

ВСТУП

Мета викладання дисципліни – вивчення основних понять нетрадиційної медицини, сукупності форм та методів, які використовуються для фізичної терапії пацієнтів, висвітлення засобів нетрадиційного оздоровлення. Також навчити майбутніх фахівців розвивати у собі спостережливість, дослідницькі інтереси, здатність визначати загальний стан хворого нетрадиційними методами та застосовувати нетрадиційні методи та засоби для їхнього оздоровлення.

Завдання вивчення дисципліни: оволодіння студентами основних понять нетрадиційної медицини, засвоєння альтернативних методик, засобів, форм та методів, що можуть бути професійно використані майбутніми фізичними терапевтами та ерготерапевтами; розширення діапазону оволодіння терапевтично-оздоровчими методиками за рахунок нетрадиційної медицини з розумінням її місця та ролі в профілактично-лікувальному процесі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати роль і значення нетрадиційної медицини в фізичній терапії, відмінності нетрадиційної медицини від офіційної, основні діагностичні та лікувальні методи нетрадиційної медицини;

вміти визначити стан органів та систем організму, застосовувати основні засоби для його оздоровлення.

Запропоновані методичні вказівки дозволять забезпечити максимальну самостійність студентів під час підготовки до лабораторних занять та їх проведення, повністю відповідають ОПП «Фізична терапія, ерготерапія» за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Методична концепція вивчення дисципліни полягає в тому, щоб максимально організувати самостійну пізнавальну діяльність студентів. Вона складається з компонентів:

1) Пізнавально-орієнтувального – студент самостійно робить огляд загального змісту теми, питань по ній, завдань,

списку джерел з тим, щоб зорієнтуватись: а) в обсязі матеріалу; б) його місця в системі предметної теорії та практики; в) складності для розуміння.

2) Пізнавально-структуруючого – студент самостійно структурує та переструктурує матеріал різного ступеня складності з тим, щоб зробити його «своїм», тобто надати йому нового вигляду та особистісного смислу: а) простішого для сприймання та запам'ятовування; б) відповідного своїм смакам та професійним інтересам, що відповідає мотивації самовираження; в) цікавим для обговорення з колегами, що відповідає комунікативним потребам та лідерсько-командним настановам здобувача освіти.

3) Пізнавально-пошукового – студент самостійно шукає та створює інформацію з тим, щоб: а) поглибити власний професійний ресурс знань та вмінь; б) підтримувати високий рівень психічної енергії та самоповаги; в) набувати вмінь та практикуватись у професійному діапазоні творчих завдань.

4) Пізнавально-дослідницького, експериментального – студент самостійно проводить емпіричні дослідження за темами з тим, щоб: а) накопчувати практичний досвід; б) перевіряти дію вивчених методів на практиці та формувати власний методично-професійний профіль; в) привносити особистісний творчий компонент в освітній процес та методи, якими майбутній фахівець буде користуватись.

5) Пізнавально-наукової – студент самостійно вивчає теоретичні джерела, формулює припущення, підбирає методи дослідження; здійснює його, опрацьовує та інтерпретує дані, узагальнює та робить висновки.

3 цією метою завдання для самостійної роботи сформульовані до кожної лабораторної роботи так, щоб студенти могли опрацювати тему в повному діапазоні компонентів освітньої діяльності: орієнтувальної, структуруючої, пошукової, експериментально-дослідницької.

Наукова самостійна робота виконується як за бажанням в процесі вивчення тем, так і в якості компенсації пропущених занять – з подальшою підготовкою тез або статей для участі в

наукових конференціях.

Науково-дослідна самостійна діяльність у вигляді курсової роботи з дисципліни є у свою чергу обов'язковою і передбачена в рахунок окремих 24 годин за межами годинного обсягу курсу «Нетрадиційні засоби оздоровлення».

РОЗДІЛ 1

ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва лабораторного заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Нетрадиційні методи оздоровлення 6 семестр		
1	Тема 1. Поняття нетрадиційної медицини.	2
2	Тема 2. Гомеопатія.	2
3	Тема 3. Апітерапія.	2
4	Тема 4. Рефлексотерапія.	2
5	Тема 5. Сучасні рефлексодіагностичні методи (Фолля, Накатані, Акабане)	2
6	Тема 6. Біоенерготерапія.	2
7	Тема 7. Біолокація і здоров'я.	2
8	Тема 8. Аутогенне тренування.	2
9	Тема 9. Кольоротерапія.	2
10	Тема 10. Пульсова діагностика.	2
Всього годин за змістовим модулем 1		20
Змістовий модуль 2. Нетрадиційні засоби оздоровлення 7 семестр		
1	Тема 1. Система здоров'я Ніші. Система Норбекова.	2
2	Тема 2. Рейкі – універсальна життєва енергія.	2
3	Тема 3. Іридодіагностика, її роль в профілактичній медицині.	2
4	Тема 4. Су-Джок терапія.	2
5	Тема 5. Біоритмологія.	2
6	Тема 6. Медична астрологія та астроанатомія.	2
7	Тема 7. Лінгводіагностика. Очищення організму.	2
8	Тема 8. Ароматерапія.	2
Всього годин за змістовим модулем 2		16
Разом годин за модулями 1 і 2		36

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Лабораторне заняття № 1 ПОНЯТТЯ НЕТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Мета: Оволодіти знаннями про нетрадиційну медицину, сформувані первинне системне уявлення про нетрадиційні засоби оздоровлення.

Завдання:

1. *Попередньо* опрацюйте тематичну літературу.
2. Доповніть інформацію за відеоматеріалами.
3. Обговоріть зміст теми за питаннями.
4. Продумайте зміст творчого міні-проєкту «Рекламна презентація авторського курсу з нетрадиційних засобів оздоровлення». Обговоріть в міні-групах. Створіть буклет в електронному вигляді (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Сучасні уявлення про нетрадиційну медицину. Співвідношення понять «традиційна», «офіційна», «народна» медицина. Основні переваги нетрадиційної медицини: лікує не одну хворобу, а організм людини в цілому, враховуючи фактори навколишнього середовища, внутрішні біологічні ритми людини; засоби є нешкідливі та здебільшого природні; профілактика і лікування проводяться з урахуванням взаємодії внутрішнього і зовнішнього середовищ; відсутні побічні дії, алергічні реакції, можливість оздоровлення та самолікування в домашніх умовах тощо.

В нетрадиційній медицині виділяють діагностичні та лікувальні методи. Діагностичні: рефлексодіагностика, іридодіагностика, екстрасенсорна діагностика, пульсова діагностика, лінгводіагностика. Лікувальними методами є:

апітерапія, фітотерапія, рефлексотерапія, гомеопатія, біоенергоінформотерапія, рейкі, су-джок, біоритмологія, очищення організму, кольоротерапія.

Питання для обговорення

1. Що таке «нетрадиційна медицина», чи використовують її в офіційних медичних установах?
2. В чому відмінності між поняттями «традиційна», «нетрадиційна» і «народна» медицина?
3. В чому переваги та ризики нетрадиційної медицини перед офіційною?
4. На які два види поділяються методи нетрадиційної медицини?
5. Якби Ви були автором курсу з нетрадиційних засобів оздоровлення для всіх бажаючих, які теми б Ви включили?

Відеонавчання:

1. https://www.youtube.com/watch?v=HCNpT__DBZU (45 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Нетрадиційні засоби оздоровлення в Україні

Література:

Базова: 1, 2, 3.

Допоміжна: 6, 8, 14.

Лабораторне заняття № 2

ГОМЕОПАТІЯ

Мета: Опанувати поняття гомеопатії та її принципи; оволодіти вмінням проводити розрахунки розведень в гомеопатії.

Завдання:

1. *Попередньо* опрацюйте тематичну літературу.
2. Доповніть інформацію за відеоматеріалами.
3. Обговоріть зміст теми за питаннями.

4. Зробіть електронний звіт по питаннях теми, включивши розрахунки різних доз розведень в рецептах для лікування будь-яких двох видів захворювань (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Поняття гомеопатії, як методу нетрадиційної медицини. Основні гомеопатичні симптоми при різних захворюваннях. Принципи застосування гомеопатичних ліків. Найпростіші гомеопатичні ліки в практиці фізичної терапії. Гомеопатія – лікування подібного подібним із застосуванням малих і надто малих доз ліків. Маючи для кожного лікарського препарату його “портрет” або спектр симптомів, лікар може порівняти його зі спектром симптомів у хворого і за наявності схожості назначати курс лікування. Лікування подібного подібним – основний принцип гомеотерапії. Ефективність дії гомеопатичних ліків знаходиться в прямій залежності від точності вибору їх за спектрами симптомів індивідуально кожному хворому. Гомеопатотерапія діє не на хворобу, а на весь організм в цілому.

Теоретичною основою гомеопатії може бути вчення відомого фізіолога М.С. Введенського про парабіоз: “При захворюванні змінюється фізіологічна лабільність тканин. Кожна тканина може витримувати лише певну величину функціонального навантаження. При захворюванні у ній виникає явище перезбудження, тобто місцеве стійке збудження, що не розповсюджується. Це проявляється ознаками (симптомами) пригнічення функцій. У такому стані сприймаються лише слабкі специфічні подразники і не сприймаються сильні. Таким чином, прояви хвороби можна сприймати як стан парабіозу тканин. Системи розведень в гомеопатії.

Питання для обговорення

1. Що таке гомеопатія та що означає гомеопатична симптоматика?
2. Які принципи гомеопатичної терапії?
3. Якими механізмами можна пояснити ефективність гомеопатичного лікування? Що таке парабіоз?

4. Які існують системи розведень в гомеопатії?
5. Які хвороби можна лікувати гомеопатичними засобами?

Відеонавчання:

1. https://www.youtube.com/watch?v=MUWgJ_XNJag (3 хв.)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=LbyE4AWQYbM> (3 хв.)
3. <https://www.youtube.com/watch?v=1omm9OCOGxQ> (7 хв.)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Структурування води в гомеопатії при великих дозах розведення як механізм лікувальних ефектів.

Література:

Базова: 1.

Допоміжна: 14.

Лабораторне заняття № 3 АПІТЕРАПІЯ

Мета: Ознайомитись з засобами апітерапії та її лікувальними ефектами при різних захворюваннях. Оволодіти навичками використання апітерапії в майбутній професії.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з відеоматеріалами, доповніть тематичну компетентність.
3. Обговоріть тему за питаннями. Проаналізуйте доречність використання апітерапії фізичним терапевтом, ерготерапевтом при різних проблемах із здоров'ям.
4. Зробіть електронний творчий міні-проект у вигляді або рекламного буклету або ілюстрованої пам'ятки «Апітерапія в роботі фізичного терапевта, ерготерапевта» *(для відсутніх на лабораторній роботі).*

Короткий огляд теми

Бджола як символ духовного життя. Цілющі властивості продуктів бджільництва: меду, пилку рослин, перги, маткового молочка, прополісу, бджолиного воску, бджолиної отрути. Застосування продуктів бджільництва в комплексному лікуванні найбільш поширених хвороб людини. Лікування продуктами бджільництва: наукове та експериментальне підґрунтя. Рецепти апітерапії у внутрішньому та зовнішньому застосуванні.

Використання бджолиної отрути в гомеопатії. Інноваційні методи апітерапії – засобами вібрацій бджолиної сім'ї: лежання на вуликах. Апітерапія в комбінуванні з іншими засобами оздоровлення.

Питання для обговорення

1. Що таке апітерапія? Які елементи її використовуються в народній та сучасній офіційній медицині?
2. Якими є цілющі властивості продуктів бджільництва?
3. Які рецепти апітерапії та з якими іншими засобами її доцільно комбінувати?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=70choc0xhwA> (9 хв.)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=Vbpa5V0PhR4> (12 хв.)
3. <https://www.youtube.com/watch?v=fr-3pW55WA> (4 хв.)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Гомеопатичні розведення бджолиної отрути та їх використання у відновлюючій терапії та оздоровленні.

Література:

Базова: 1, 2.

Допоміжна: 14.

Лабораторне заняття № 4

РЕФЛЕКСОТЕРАПІЯ

Мета: Ознайомитись з найбільш загальною інформацією з рефлексотерапії, мотивуватись до поглибленого вивчення цього напрямку, побачити можливість поєднання рефлексотерапії з іншими фізіотерапевтичними методами.

Завдання:

1. ***Попередньо*** вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть уявлення по темі переглядом відеоматеріалів.
3. Обговоріть питання теми та матеріали відео у вигляді ділової гри «Круглий стіл експертів».
4. Зробіть розширений конспект-презентацію теми, включивши інформацію з літератури та відео (*для відсутніх на лабораторній*).

Короткий огляд теми

Визначення, механізми дії та переваги рефлексотерапії. Рефлексотерапія лікувальний метод ціленаправленої дії на організм різними фізичними засобами, що призводять до подразнення рецепторів шкіри і тканин, що лежать глибше. Це у свою чергу викликає розвиток багаторівневих рефлекторних і нейрогуморальних реакцій організму, умовлених інтегративною діяльністю нервової системи, що забезпечують нормалізацію гомеостазу.

Поняття БАТ та їх розташування вздовж меридіанів. Карта акупунктурних точок. Проекційні зони на тілі людини та їх акупунктура. Покази, протипокази, умови та види рефлексотерапії. Засоби впливу на точки акупунктури: точковий масаж, припалювання, голковколювання, електропунктура, лазеропунктура, магнітопунктура. Техніка виконання цих методик.

Характерні особливості рефлексотерапії: мала зона впливу, специфічний характер подразнення, можливість викликати направлені рефлекторні реакції з боку визначеного

органу і поєднувати їх із загальною дією на організм; ефективність як при функціональних, так і при органічних ураженнях, можливість спрямованого впливу на окремі симптоми захворювання, відсутність ускладнень і алергічних реакцій.

Питання для обговорення

1. Що таке рефлексотерапія; енергетичні канали; висхідні та низхідні напрямки енергії; «доцентрові» та «відцентрові» канали передачі?
2. Що означає поняття біоактивні точки та де вони розташовані?
3. Як технічно різними засобами впливати на БАТ (біологічно активні точки)?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=fGu7hMg5LVI> (5 хв.)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=Wsb6Z4SLkOw> (16 хв.)
3. <https://www.youtube.com/watch?v=nLjddJQGV2c> (11 хв.)
4. <https://www.youtube.com/watch?v=aWNOpnKq3BU> (5 хв.)
5. <https://www.youtube.com/watch?v=QMWnj6Eabhc> (12 хв.)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)
Використання аплікаторів Ляко при певних порушеннях.

Література:

Базова: 1, 3.

Допоміжна: 3, 10.

Лабораторне заняття № 5 РЕФЛЕКСОДІАГНОСТИКА

Мета: Ознайомитись із рефлексодіагностичними підходами в нетрадиційній та офіційній медицині, опанувати метод простої рефлексодіагностики та рефлексотерапії,

доступної в будь-яких умовах.

Завдання:

1. Опрацюйте літературу за темою.
2. Доповніть уявлення по темі переглядом відеоматеріалів.
3. Обговоріть тему за питаннями.
4. Відпрацюйте в парах метод «Рефлексодіагностика та рефлексотерапія» методом почергового натискання проєкційних точок на обох верхніх кінцівках.
5. Структуруйте інформацію; послідовно її організуйте у вигляді пам'ятки для початківця-фізичного терапевта – з малюнками, позначеннями, поясненнями *(для відсутніх на лабораторній роботі)*.

Короткий огляд теми

Рефлексодіагностичні підходи в нетрадиційній та офіційній медицині. Механізми рефлексодіагностики. Поєднання рефлексодіагностики з іншими джерелами інформації. Рефлексодіагностування за больовою чутливістю методом натискання проєкційних точок на верхніх та нижніх кінцівках. Діагностика і терапія як два цикли одного процесу впливу на рефлекторні зони. Апаратна діагностика за методом Фолля, Накатані та Акабане.

Аурикулодіагностика та аурикулотерапія – метод східної рефлексотерапії через подразнення активних точок вушної раковини. Поняття про аурикулярні БАТ, їх характеристика в нормі та в патології. Картографія вушної раковини (проєкція частин тіла та внутрішніх органів). Техніка аурикулодіагностики та аурикулотерапії..

Методологія Фолля побудована на злитті основ класичної китайської акупунктури, гомеопатії і сучасних емпіричних концепцій у фізиці. Акабане довів, що патологія любого органу призведе до змін фізичних властивостей відповідного меридіану. Це виявляється у зміні чутливості його кінцевих точок. Тобто, за наявності патології з однієї сторони, нормочутливість кінцевих точок меридіанів буде різною. Метод

Накатані ґрунтується на вимірюванні електрошкірного опору в репрезентативних точках, розміщених на 12 класичних меридіанах.

Питання для обговорення

1. Що таке рефлексодіагностування, та як воно проводиться фізичним терапевтом вручну?
2. Як пов'язані рефлексотерапія та рефлексодіагностика?
3. В чому сутність використання методу Р. Фолля?
4. Що характерне для діагностики Акабане і Накатані?
5. До якого висновку можна прийти, порівнюючи апаратне та ручне рефлексодіагностування?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=jaeUINDHNA> – ручна рефлексодіагностика (13 хв.)
2. <https://fb.watch/2Mk8RkXnS1/> – апаратна рефлексодіагностика (1 хв.)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Використання аплікаторів Ляко як засобів рефлексотерапії.

Література:

Базова: 1, 3.

Допоміжна: 3, 10.

Лабораторне заняття № 6 БІОЕНЕРГОТЕРАПІЯ

Мета: Ознайомитись з поняттями енергетичного поля, енергетичних центрів (чакр), енергетичної аури, біоенерготерапії; оволодіти методами корекції станів за допомогою впливу на енергетичні центри.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь із енергетичною «чакральною» структурою організму людини наочно та за допомогою відеоматеріалів.
3. Обговоріть тему за питаннями.
4. Розробіть інструкцію з біоенерготерапії для початківця-майбутнього фізичного терапевта у вигляді електронного буклету (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Поняття біоенергії та біополя. Полярності біополя. Висхідний та низхідний енерготоки. Поняття біоенерготерапії, її значення та роль в роботі фізичного терапевта та ерготерапевта. Енергетична будова людини. Енергетичні центри (чакри). Муладхара – коренева чакра. Свадхістхана – статевая чакра. Маніпура – вольова (пресова) чакра. Анахата – серцева (любові) чакра. Вішудха – горлова (самовираження) чакра. Аджна – розумова чакра. Сахасрара – чакра «Духу». Органи, пов'язані з чакрами.

Аура, її шари та «пробоїни» в енергетичних зонах. Психологічні настанови, пози та м'язові зажими – причини енергетичних порушень та шляхи їх усунення.

Питання для обговорення

1. Що таке біоенергія в порівнянні з фізичними видами енергії в природі?
2. Якими є властивості біоенергії людини та її біополя?
3. За що відповідають енергетичні центри (чакри) та з якими органами вони пов'язані?
4. Що викликає біоенергетичні порушення людини?
5. В чому сутність чакральної біоенерготерапії?

Відеонавчання:

1. https://www.youtube.com/watch?v=AVfConnXk_w – біоенергія та біоенерготерапія (21 хв.)
2. https://www.youtube.com/watch?v=Af9A_zd0gfc –

звукорезонансна терапія (3 хв.)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Корекція фізіотерапевтичними засобами при порушеннях в енергетичних центрах людини.

Література:

Базова: 1, 2, 3.

Допоміжна: 3, 5, 8, 12, 13.

Лабораторне заняття № 7 БІОЛОКАЦІЯ І ЗДОРОВ'Я

Мета: Оволодіти навичками самостійного визначення характеристик біополя за допомогою біолокації.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть уявлення за відеоматеріалами.
3. Обговоріть тему за питаннями.
4. Самостійно потренуйтеся визначати межі за сигналами біополя, впливати на біополе людини.
5. Розробіть детальну інструкцію для початківця – фізичного терапевта «Діагностика біополя засобами біолокації. Вплив на біополе» *(для відсутніх на лабораторній роботі)*.

Короткий огляд теми

Екстрасенсорна діагностика та медична біолокація. Діагностика контактним і безконтактним методом за допомогою рук; медитаційна візуалізаційна діагностика; діагностика за “фантомом”, біолокаційні методи діагностики. Робота з маятником для підбору ліків, харчових продуктів, тощо. Види маятників та рамок, способи їх використання. Діагностування стану здоров'я чи хвороби організму людини при прямому енергетичному контакті чи безконтактно. Діагностування при прямому контакті – тримання рук над органом, візуалізація

його, дослідження відчуття від рук (живе образне мислення і уява).

Безконтактне діагностування – по межі енергетичної оболонки людини (ще є розумова та інтелектуальна оболонки). Енергетична оболонка повторює обриси фізичного тіла, виступаючи за його межі на 3-5 см, над головою вона знаходиться на висоті 5-35 см і навіть вище, залежно від фізичного стану індивідуума, його конституції і ін.

Питання для обговорення

1. Як розвивати чутливість та проводити діагностику біополя?
2. Яким чином використовують маятники та рамки в біоенергодіагностиці?
3. Як діагностувати та коректувати порушені енергетичні зони людини контактено та безконтактено?
4. Як захиститися фізичному терапевту від негативного впливу енергетичних порушень пацієнта/клієнта?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=l5FhLVG4EFc> – біолокація (18 хв.)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=AUA9Pppt-Ig> – баланс біологічної енергії, захист від вигорання (6 хв.).

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Корекція фізіотерапевтичними засобами при порушеннях в енергетичних центрах людини.

Література:

Базова: 1, 2, 3.

Додаткова: 3, 5, 8, 12, 13.

Лабораторне заняття № 8

АУТОГЕННЕ ТРЕНУВАННЯ

Мета: Оволодіти основними навичками проведення аутогенного тренування.

Завдання:

1. *Попередньо* вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з прийомами аутогенного тренування за відеоматеріалами.
3. Обговоріть тему за питаннями.
4. Самостійно проведіть сеанс аутогенного тренування.
5. Розробіть детальну інструкцію двох різних варіантів аутогенного тренування (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Нейрофізіологічні основи аутогенного тренування. Підготовка навчювання, техніка виконання розслаблення. Методика проведення аутогенного тренування за методикою Шульца.

Техніка аутогенного тренування за українським професором В.А. Скум'їним – п'ять вправ: релаксація і тепло, паріння і невагомість, цільове самонавіювання, активація. Поза, уява, настанови, дихання при використанні методик аутогенного тренування. Основні показання використання методу та методика навчання пацієнтів у фізичній терапії та ерготерапії.

В основі аутогенного тренування лежить методика самонавіювання і розслаблення. Фізіологами доведено, що від м'язів всього тіла у мозок надходить величезна кількість імпульсів, а м'язи тіла – немов величезне, широке чутливе поле організму. Ці імпульси неусвідомлювані, але вони надають суттєвий вплив на протікання різних нервових процесів у мозку, в тому числі і в його корі. Знімаючи м'язову напругу, розслабляючи м'язи, ми як би вимикаємо величезне число нервових імпульсів, і, таким чином сприяємо зменшенню збудливості мозку.

Питання для обговорення

1. Що є сутністю аутогенного тренування (АТТ)?
2. Хто є розробниками методу?
3. Які є види АТТ, які їх техніки проведення?
4. Як вчити пацієнта/клієнта аутогенному тренуванню та зробити це його стійкою звичкою на тривалий період реабілітації/оздоровлення?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=YgauR7U9AHo> (7 хв.)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=KrPCFieF5aE> (24 хв.)
3. <https://www.youtube.com/watch?v=YtrpF7F98gc> (7 хв.)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Розширення діапазону програмуючих настанов аутогенного тренування в роботі фізичного терапевта, ерготерапевта.

Література:

Базова: 1, 2.

Додаткова: 6, 8.

Лабораторне заняття № 9 КОЛЬБОТЕРАПІЯ

Мета: Дізнатись про вплив кольорів на стани людини, оволодіти основними навичками застосування кольорів у фізіотерапії та ерготерапії.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з інформацією за відеоматеріалами.
3. Обговоріть тему за питаннями.
4. Самостійно проведіть підбір кольорів для зміни або підтримки різних станів організму, з якими має справу фізичний терапевт у своїй практиці. Оформіть у вигляді звітної

презентації (для відсутніх на лабораторній роботі).

Короткий огляд теми

Нейрофізіологічні основи кольоротерапії. Основні психофізіологічні характеристики кольорів. Вплив різних кольорів на організм та його практичне використання в терапії. Способи організації впливу кольорів на психічні стани пацієнта. Методика навчання реабілітаційних пацієнтів кольоротерапії. Використання кольоротерапії під час занять фізичної терапії та ерготерапії.

Загальновідомий той факт, що кольоровідчуття не тільки формують в мозку фон оточуючого нас простору, але і роблять сильний вплив на психіку і організм людини. Адже інформація, що поступає із зовнішнього світу через зоровий канал сприйняття, прямує не тільки в зоровий центр неокортекса, але також і в інші області мозку, де основні кольори (червоний, жовтий, зелений і синій) надають найрізноманітніші дії на різні центри вироблення гормонів, нервових імпульсів (управління фізичними і фізіологічними процесами) і навіть на формування свідомості. Тут же розмова піде про взаємозв'язок кольору і здоров'я.

Кольоротерапію можна використовувати різними способами – впливати направленим забарвленням кольором на великі ділянки тіла або все тіло цілком, точкова направлена дія на біологічно активні точки (кольороакупунктура) і за допомогою медитативної техніки уяви кольору.

Питання для обговорення

1. Назвіть основні групи кольорів, що використовуються в кольоротерапії?
2. Якими є психофізіологічні характеристики кольорів?
3. Як практично здійснювати кольоротерапію в роботі фізичного терапевта та ерготерапевта?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=zeJXNevi3No> (4 хв)
2. https://www.youtube.com/watch?v=A0_rsOnX-60 (6 хв)
3. <https://www.youtube.com/watch?v=xpFMGkoPfx4> (10 хв)

4. https://www.youtube.com/watch?v=jJhL_0Ln0AA (11 хв.)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Кольоротерапія в практичному застосуванні фізичного терапевта, ерготерапевта.

Література:

Базова: 1.

Допоміжна: 4.

Лабораторне заняття № 10
ПУЛЬСОВА ДІАГНОСТИКА

Мета: Набути знання про пульсову діагностику; оволодіти основними навичками проведення пульсової діагностики.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з основами пульсової діагностики за відеоматеріалами.
3. Коротко обговоріть тему за питаннями.
4. В діловій грі «Тренінг експерта» попрактикуйтесь у проведенні пульсової діагностики.
5. Зробіть інструкцію проведення пульсової діагностики для початківця-фізичного терапевта в електронному вигляді буклета або презентації (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Нейрофізіологічні основи пульсової діагностики. Основні умови проведення пульсової діагностики. Техніки визначення пульсу. Пульсова діагностика у людей різного віку. Можливості визначення темпераменту, стану здоров'я, локалізації хвороби, статі майбутньої дитини за пульсом. Пульсова діагностика та самомоніторинг: навчання клієнта використовувати пульсову

діагностику в терапевтично-оздоровчій програмі.

Питання для обговорення

1. Що таке пульсова діагностика?
2. Якими є правила проведення пульсової діагностики?
3. Як практично застосувати пульсову діагностику?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=sUO5O0UVvJk> (7 хв)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=BLh4ZBspcrI> (14 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Моніторинг ефективності дихальних практик засобами пульсової діагностики.

Література:

Базова: 1.

Допоміжна: 13, 14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Лабораторне заняття № 1 СИСТЕМА ЗДОРОВ'Я НІШІ. СИСТЕМА НОРБЕКОВА

Мета: Оволодіти основами знань та вмінь застосування систем здоров'я Кацудзо Ніші та М. Норбекова в майбутній професії.

Завдання:

1. *Попередньо* вивчіть літературу за темою.
2. Ознайомтесь з основами систем здоров'я Кацудзо Ніші та М. Норбекова за відеоматеріалами.
3. Обговоріть основні положення обох систем у вигляді ділової гри «Круглий стіл експертів».
4. Зробіть презентаційний звіт з теми: «Використання систем К. Ніші та М. Норбекова в роботі фізичного терапевта, ерготерапевта» *(для відсутніх на лабораторній роботі)*.

Короткий огляд теми

Система здоров'я Ніші, її філософія, наукове пояснення механізмів дії і сучасна медицина. Шість правил здоров'я Кацудзо Ніші.

Створення системи М. Норбекова. Основні положення системи. Освоєння дихання, тренування уявлення. Знайомство з вправами системи Норбекова, комплексом фізичних, не дуже складних для виконання вправ; особливою методикою дихання, аутомасажем, в тому числі внутрішнім, медитативними вправами, які допомагають гармонійно поєднувати лікувальні процедури із духовними практиками.

Організація груп оздоровлення за системою Норбекова. Використання систем Ніші та Норбекова в роботі фізичного терапевта та ерготерапевта.

Питання для обговорення

1. Чим подібні, чим різняться системи Ніші та Норбекова?

2. Як можна використовувати ці системи в майбутній роботі?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=8Sh2vAlZSCs> (4 хв)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=yWlMuLa4MOI> (9 хв)
3. <https://www.youtube.com/watch?v=S2EsyHZalow> (43 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Оздоровлення людей різного віку за методиками Норбекова.

Література:

Базова: 1, 2, 3.

Допоміжна: 8, 15.

Лабораторне заняття № 2

РЕЙКІ – УНІВЕРСАЛЬНА ЖИТТЄВА ЕНЕРГІЯ

Мета: Ознайомитися із поняттям Рейкі та змістом системи Рейкі; оволодіти практичними прийомами використання елементів системи Рейкі в практиці майбутньої професії.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть знання щодо використання Рейкі як зіцілювальної системи за відеоматеріалами.
3. Обговоріть тему за питаннями у формі ділової гри «Реклама оздоровчої послуги».
4. Попрактикуйте Рейкі за складовими: настроювання, настанова, уява, прохання, позиція, прийняття, спрямування, відчуття, вдячність.
5. Складіть детальну інструкцію навчання Рейкі у групах «Здоров'я» та оформіть її у вигляді буклета або презентації *(для відсутніх на лабораторній роботі)*.

Короткий огляд теми

Культурно-історичне коріння системи Рейкі. Походження терміну та варіанти тлумачення. Практика Рейкі заснована в 1922 році японським буддистом Мікао Усуї (англ. Usui Mikao). Слово «Рейкі» складається з двох ієрогліфів: рей і кі. У японській «рей» означає «всесвіт», «дух», «душа». «Кі» означає енергію, розум, настрій. В англomовних країнах Рейкі іноді називають «універсальною життєвою енергією». Наприкінці ХХ століття стало з'являтися безліч різновидів і течій цієї системи. Рейкі – вид нетрадиційної медицини, в якому використовується техніка так званого «зцілення шляхом дотику долонями» (англ. Palm healing). В Україні цілительство з використанням методу «Рейкі» як окремий вид послуги юридично не визнається медичною діяльністю і не ліцензується.

Рейкі як система і Рейкі як енергія. Основні положення системи та її сутність. П'ять принципів Рейкі. Три ступені Рейкі; дві перші як доступні для «нефахівців» цілительства Рейкі. Методика, технічні прийоми Рейкі при найпоширеніших відхиленнях. Рейкі за складовими: настроювання, настанова, уява, прохання, позиція, прийняття, спрямування, відчуття, вдячність. Використання Рейкі в роботі фізичного терапевта: підготовка, процедура, післяпроцедурний період.

Питання для обговорення

1. Як виникла система Рейкі? Що означають поняття «енергія Рейкі» та «система Рейкі»?
2. Чому система дійшла до наших днів та широко практикується в усьому світі? Чи можна практикувати її в Україні попри те, що офіційною медичною процедурою вона у нас не визнана?
3. На які ефекти можна розраховувати, застосовуючи систему Рейкі?

Відеонавчання:

1. https://www.youtube.com/watch?v=_MyH-Xd5oLg (24 хв)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=yDJjrW-2czE> (10 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)
*Психологічні та фізичні аспекти ефектів Рейкі в умовах
терапевтичної групи.*

Література:

Базова: 1, 2.

Допоміжна: 1.

Лабораторне заняття № 3 **ІРИДОДІАГНОСТИКА, ЇЇ РОЛЬ В ПРОФІЛАКТИЧНІЙ** **МЕДИЦИНІ**

Мета: Оволодіти навичками визначення стану здоров'я за станом та характеристиками очей, в тому числі за райдужкою; набути навичок навчання пацієнтів/клієнтів самостійному моніторингу здоров'я за станом очей, зокрема, райдужки.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть знання з іридодіагностики за відеоматеріалами.
3. Обговоріть тему за питаннями у вигляді ділової гри «Круглий стіл за участю експертів».
4. Самостійно попрактикуйтесь визначати стан здоров'я за станом очей: 1) проведіть огляд власних очей з допомогою лупи та дзеркала, зокрема стан райдужної оболонки обох очей та запишіть власні результати; 2) попрактикуйте в парах – ті самі дії щодо один одного; 3) порівняйте висновки – свої та партнера. Обмінуйтеся враженнями.
5. Вивчіть індикатори іридодіагностики та відповідні проблеми із здоров'ям, на які вони вказують, внесіть в таблицю. Зважайте не лише на характеристики ірису, а і динамічні характеристики: колір та вологість повік, ступінь набрякlostі; колір та поверхня склер; блиск очей; стан зіниць при різному освітленні.
6. Підготуйте детальний звіт по всіх питаннях у вигляді таблиці або презентації (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Очі як дзеркало душі і стану тіла. Поширена діагностика по очах. Колір очей і потенціал здоров'я. Іридодіагностика як молода галузь медицини, що має стародавнє коріння. Можливості та перспективи іридодіагностики. Методика та процедура проведення іридодіагностики.

Проекційні зони внутрішніх органів на райдужну оболонку ока. Іридогенетичні типи. Діагностична оцінка знаків «ірису». Іридодіагностика та профілактична медицина у фізичній терапії. Навчання пацієнтів/клієнтів самомоніторингу по очах.

Питання для обговорення

1. Що таке іридодіагностика та на описі яких механізмів ґрунтується її практична доцільність? Якою є офіційна медична процедура іридодіагностики?

2. Як самостійно визначати стан здоров'я за станом очей, зокрема, характеристиками «ірису»?

3. Якими бувають індикатори здоров'я та його порушення на райдужках? Як на них розташовані проекційні зони організму?

4. Як будете застосовувати діагностику по очах у фізичній терапії та оздоровленні пацієнтів/клієнтів?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=gtrR0mTztX4> (4 хв)

2. <https://www.youtube.com/watch?v=gYzHtUi0nKU>

(починаючи з 5-ї до 10-ї хвилини перегляду)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Моніторинг здоров'я за станом очей в терапевтично-оздоровчій програмі.

Література:

Базова: 1.

Лабораторне заняття № 4

СУ-ДЖОК ТЕРАПІЯ

Мета: Оволодіти знаннями проєкційних зон та навичками їх терапевтичного подразнення за системою Су-Джок.

Завдання:

1. *Попередньо* вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть знання інформацією з відеоматеріалів.
3. Самостійно потренуйтеся цілеспрямовано стимулювати точки відповідності органів та ділянок тіла – на кистях рук і стопах.
4. Розробіть програму су-джок терапії для оздоровлення когось з ваших близьких. Реалізуйте її практично та спостерігайте за змінами протягом тижня.
5. Виконайте детальний звіт обґрунтування програми, самої програми та проведеного дослідження *(для відсутніх на лабораторній роботі)*.

Короткий огляд теми

Поняття Су-Джок, походження терміну. Су-Джок як система оздоровлення організму за проєкційними зонами долонь та стоп. Механізми глибинних внутрішніх енерго-інформаційних взаємозв'язків між різними структурно-функціональними елементами людського тіла. Оригінальний безмедикаментозний метод лікування широкого спектру захворювань шляхом цілеспрямованої стимуляції точок відповідності органам та системам. Техніка, методика Су-Джок акупунктури. Су Джок як простий і доступний для розуміння кожному фахівцю метод для навчання самодопомоги пацієнтів/клієнтів.

Професор Сеульського національного університету, Пак Чже Ву, 30 років свого життя присвятив вивченню східної медицини, виявив повну відповідність людському тілу кистей і стоп, розробив унікальний метод самозцілення, названий ним «Су Джок» (в перекладі з корейської «Су» – кисть, «Джок» – стопа).

Питання для обговорення

1. Що таке система Су-Джок?
2. Які існують системи відповідності в Су-Джок?
3. Які є техніки та методики Су-Джок терапії?
4. Як складати терапевтичну програму при різних порушеннях здоров'я та функціональності?
5. Як вчити пацієнта самостійному використанню Су-Джок?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=F32VVfHyDpM> (9 хв)
2. https://www.youtube.com/watch?v=_4rxVYcmzB0 (проти вірусів, паразитів, бактерій, грибків 15 хв)
3. <https://www.youtube.com/watch?v=YgZRPjLjBpI&t=104s> (повний курс 1-а частина: 1 год. 24 хв)
4. <https://www.youtube.com/watch?v=k6pqqJd0tR4&t=38s> (повний курс 2-а частина: 1 год. 26 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Су-Джок в оздоровчому комплексі людей різного віку.

Література:

Базова: 1, 3.

Допоміжна: 5.

Лабораторне заняття № 5

БІОРИТМОЛОГІЯ

Мета: Оволодіти знаннями з біоритмології та практичними навичками враховувати біоритми при наданні оздоровчо-терапевтичних послуг.

Завдання:

1. *Попередньо* вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть інформацію з відеоматеріалів.
3. Обговоріть тему за питаннями.

4. Самостійно проведіть аналіз своїх біоритмів та звичок. Розробіть перспективну програму приведення звичок у відповідність до біоритмів та реалізуйте її. Ведіть записи самомоніторингу.

5. Підготуйте друкований звіт з теми. Включіть в неї оздоровчу програму синхронізації власних внутрішніх та зовнішніх біоритмів (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Біоритмологія, її визначення, можливості, перспективи. Поняття циркадних ритмів. Теорія “трьох біоритмів”. Види біоритмів: індивідуальні та загальні; парні, групові; добові, сезонні. Організм та біоритми; динаміка біоритмів. Явище синхронізації біоритмів та біоритмічного пристосування.

Значення біоритмології в фізичній терапії, ерготерапії. Врахування біоритмів та циклічності в складанні терапевтично-оздоровчої програми.

Питання для обговорення

1. Що вивчає біоритмологія?
2. Що таке циркадні біоритми? Які ще існують біоритми?
3. Яка існує методика розрахунку біоритмів?
4. Що означає «синхронізація» біоритмів та як її здійснювати?
5. Як знання про біоритми застосовувати в фізичній терапії?

Відеонавчання:

1. https://www.youtube.com/watch?v=wyiePBfKE_8 (20 хв)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=mos5zOJ86g&t=156s> (26 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Фізіотерапевтичні засоби регуляції самопочуття в періоди біоритмічного спаду.

Література:

Базова: 1.

Допоміжна: 6, 16.

Лабораторне заняття № 6 МЕДИЧНА АСТРОЛОГІЯ ТА АСТРОАНАТОМІЯ

Мета: Оволодіти навичками самостійного аналізу медичного гороскопу та враховувати цю інформацію в фізичній терапії та ерготерапії.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть знання відеоматеріалами.
3. Обговоріть тему за питаннями.
4. Ознайомтесь детально з власним гороскопом здоров'я, розробіть для себе програму оздоровлення на найближчий місяць детально та стисло на рік. Зробіть те саме для однієї з ваших близьких людей. Обґрунтуйте програму та підготуйте друкований звіт у вигляді ілюстрованої презентації *(для відсутніх на лабораторній роботі)*.

Короткий огляд теми

Відображення фізичних макрокосмічних впливів на тіло та психіку людини. Типологія здоров'я за знаками зодіаку. Поняття медичного гороскопу. Місячний календар та попередження можливих недуг. Астронатуропатія: засоби лікування травами, час збору трав, їх зберігання. Час для прийому ліків. Профілактика захворювань та медична астрологія.

Зв'язок між часом народження людини і її здоров'ям/захворюваннями. Астроанатомія – вивчає різні рівні проєкцій космопланетарних впливів на тіло людини і її

енергоінформаційні центри.

Питання для обговорення

1. Що вивчає медична астрологія та на чому побудована її концепція?
2. Які знаки зодіаку яким періодам року відповідають?
3. Як скласти медичний гороскоп?
4. Як приймати ліки хворому, виходячи з настанов астронатомії та астромедицини?

Відеонавчання:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=ZCV3M7grVek> (20 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Врахування сильних сторін астрологічного психотипу пацієнта при здійсненні реабілітаційно-оздоровчої програми.

Література:

Базова: 1.

Допоміжна: 2, 7.

Лабораторне заняття № 7

ЛІНГВОДІАГНОСТИКА. ОЧИЩЕННЯ ОРГАНІЗМУ

Мета: Оволодіти знаннями та навичками проведення лінгводіагностики та очищення організму; вчитись включати в оздоровчо-терапевтичну програму: самомоніторинг клієнта за станом язика; очисні процедури.

Завдання:

1. **Попередньо** вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть інформацію за допомогою відеоматеріалів.
3. Обговоріть питання за темою.
4. Самостійно проведіть лінгводіагностику (з

допомогою дзеркала та лупи) у себе, своїх близьких з оточення (2 особи) й інтерпретуйте її результати.

5. Опишіть свої або когось із ваших близьких основні скарги при захворюванні. Призначте відповідну системну очисну програму. Аргументуйте. Підготуйте повний звіт: коротко теорію, скарги та діагноз, програму та особливості процедур (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Лінгводіагностика, її визначення, можливості, перспективи розвитку науково-прикладного напрямку. Методика проведення лінгводіагностики. Процедура проведення та її місце в загальному огляді пацієнта. Карта проєкційних зон язика. Інтерпретація даних. Значення лінгводіагностики в фізичній терапії. Навчання пацієнта самостійно моніторити стан здоров'я за спрощеною процедурою лінгводіагностики. Очищення язика від нашарування – гігієнічно-інформативна процедура. Особливості: інформативність, неспецифічна, топічна (локальна) діагностика захворювань, раннє виявлення патологічних зсувів. Огляд язика (консистенція, щільність, рухомість, колір корпусу, ступінь зволоженості), оцінка язикового нальоту (колір, товщина), рельєфу поверхні (гладенька, горбкувата, вкрита дрібненькими сосочковими наростами) – діагностування.

І. Мечников про негативну роль самоотруєння організму. Сучасні наукові доведення наявності великого впливу аутоінтоксикації (самоотруєння) на прискорення процесу старіння. Профілактичне та лікувальне значення очищення організму людини. Очищення організму – ефективний метод оздоровлення. Необхідні відомості для самостійного проведення очищення організму (очищення внутрішніх органів). Варіанти очищення організму (профілактичний, лікувальний, диференційований за віком). Методи очищення організму. Реакції організму в процесі очищення. Система харчування під час очищення організму.

Питання для обговорення

1. Які зміни в організмі та за якими ознаками можна виявити у процесі лінгводіагностики?
2. Які є відомі системи очищення організму та покази до них?
3. Як вчити клієнтів/пацієнтів лінгводіагностичному самомоніторингу стану здоров'я та проведенню простих безпечних очисних заходів?

Відеонавчання:

1. https://www.youtube.com/watch?v=xQTmBnWsTjc&feature=emb_logo (2 хв)
2. <https://www.youtube.com/watch?v=Pq2eTrTU3cE&t=180s> (14 хв)
3. <https://www.youtube.com/watch?v=BhBJ1JLpXoc> (20 хв)
4. <https://www.youtube.com/watch?v=Q3hGRE58JDs> (16 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Очищення організму людей різного віку під супроводом фізичного терапевта.

Література:

Базова: 1, 3.

Допоміжна: 6, 11, 14.

Лабораторне заняття № 8 АРОМАТЕРАПІЯ

Мета: Оволодіти знаннями з прикладного застосування ароматів у оздоровчо-терапевтичній практиці.

Завдання:

1. ***Попередньо*** вивчіть літературу за темою.
2. Доповніть знання та уявлення інформацією з відеоматеріалів.
3. Обговоріть тему за питаннями.
4. Попрактикуйтесь розпізнавати вплив запахів на психічний стан.

5. Самостійно складіть програму ароматерапії при трьох поширених порушеннях здоров'я та підготуйте звіт. Складіть також таблицю використання запахів в оздоровчій терапевтичній практиці (*для відсутніх на лабораторній роботі*).

Короткий огляд теми

Ароматерапія, її походження, визначення, можливості, перспективи. Механізми впливу запахів на нервову систему, енергію, функціональні процеси в організмі. Різні напрямки використання натуральних ароматичних речовин з метою програмуючого, лікувального, естетичного впливу. Вибір запахів як засіб вираження емоцій, почуттів. Аромати у парфумах та фармації.

Використання аромамасел та ароматизованої води в оселі під час гігієнічно-оздоровчих, лікувальних і профілактичних заходів. Методики проведення ароматерапії; засоби, дози, частота, тривалість курсу. Покази та протипокази. Значення ароматерапії в фізичній терапії, ерготерапії.

Питання для обговорення

1. Що таке ароматерапія?
2. Які існують методики проведення ароматерапії?
3. Які механізми та ознаки змін в організмі виникають у результаті застосування ароматерапії?
4. Як процедурно будете застосовувати у фізичній терапії ароматерапію?

Відеонавчання:

1. https://www.youtube.com/watch?v=1Eot_BcVU8I (20 хв)

Тема самостійної роботи (наукового дослідження)

Використання ароматів у лікувально-оздоровчих програмах.

Література:

Базова: 1, 3.

Допоміжна: 9, 14.

РОЗДІЛ 3

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

6-й семестр

Поточне оцінювання на лабораторних заняттях											Сума балів
Змістовий модуль №1											
№ лаб.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Бали	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50

За лабораторні заняття – **50** балів;
 За лекційні заняття – **10** балів.
 За МК-1 – **20** балів,
 За МК-2 – **20** балів.
 Підсумковий контроль: залік (40 балів).
 Всього: **100** балів.

7-й семестр

Поточне оцінювання на лабораторних заняттях									Сума балів
Змістовий модуль №2									
№ лаб.	1	2	3	4	5	6	7	8	
Бали	6	6	6	6	6	6	7	7	50

За лабораторні заняття – **50** балів;
 За лекційні заняття – **10** балів.
 За МК-3 – **20** балів,
 За МК-4 – **20** балів.
 Підсумковий контроль: екзамен (40 балів).
 Всього: **100** балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82-89	Добре	
74-81		
64-73	Задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно, з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно, з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано, з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Григус І. М. Нетрадиційні засоби оздоровлення: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2017. 242 с. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/7505/1Нетрадиційні%20засоби%20оздоровлення.pdf> (дата звернення 03.09.2020).
2. Жабокрицька О. В., Язловецький В. С. Нетрадиційні методи й системи оздоровлення : навчальний посібник. Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2001. 187 с. URL: <https://my.b-ok.as/book/3147053/fb38f4> (дата звернення 03.09.2020).
3. Стасюк О.М., Кіндзер Б.М. Основи нетрадиційних методів оздоровлення: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2011. 189 с. URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/9930> (дата звернення 03.09.2020).

Додаткова

1. Арджавя Петтер Франк. Дух Рэйки. Полное руководство по системе Рэйки. URL: <https://www.klex.ru/aaх> (дата звернення 03.09.2020).
2. Астрология для всех. Сост. Г.М. Новоселова. URL: <https://www.klex.ru/prq> (дата звернення 03.09.2020).
3. Бабич А.П. Чудеса среди нас. Харьков: Основа, 1991. 80 с.
4. Бриль Мария. Исцеляющий цвет. Цветотерапия: с чего начать? URL: <https://www.klex.ru/pdp> (дата звернення 03.09.2020).
5. Ву Пак. Су-Джок для всех. URL: https://www.koob.ru/vu_pak/su_dzhok_dlya_vseh (дата звернення 03.09.2020).
6. Гоголан М.Ф. Практика завоевания здоровья. Попрощайтесь с болезнями. URL: <https://www.klex.ru/oqu> (дата звернення 03.09.2020).
7. Гудмен Л. Знаки Зодиака или астрология с улыбкой: Пер. с англ. Х.: Региональная книга, 1993. 244 с. URL: <https://www.klex.ru/1km> (дата звернення 03.09.2020).
8. Кокун О.М. Психоэнергетические возможности человека: теория и практика: Монография. К.: ГП «Информю-аналит.

- Агенство», 2012. 168 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/19596356.pdf> (дата звернения 03.09.2020).
9. Леонова Н.С. Ароматерапия для начинающих. URL: https://www.koob.ru/leonova_n/aromaterapiya_dlya_nachinayushih
10. Лувсан Гаваа. Традиционные и современные аспекты восточной рефлексотерапии. URL: https://www.koob.ru/luvsan/trad_i_sovr_refleks (дата звернения 03.09.2020).
11. Малахов Г. Оздоровление – путь к жизни. URL: https://www.koob.ru/malahov/ozdorovlenie_put_k_zhizni (дата звернения 03.09.2020).
12. Матвеев С. Чакры. Все секреты управления энергии. URL: <https://www.klex.ru/pkj> (дата звернения 03.09.2020).
13. Рич Марк. Энергетическая анатомия. URL: <https://www.klex.ru/dpn> (дата звернения 03.09.2020).
14. Ужегов Г.Н. Официальная и народная медицина. URL: <https://www.klex.ru/isj> (дата звернения 03.09.2020).
15. Хван Ю.Эликсир здоровья. Единая система Норбекова и Сам Чон До. URL: <https://www.klex.ru/221> (дата звернения 03.09.2020).
16. Хильдебрандт, Гюнтер и др. Хронобиология и хрономедицина. URL: <https://www.klex.ru/6k6> (дата звернения 03.09.2020).